

Kjer ni reda, nastane spor

Doslej je prevladovalo mnenje, da se ukvarja družbeni pravobranilec samoupravljanja pretežno s problemi, ki nastajajo na področju delovnih razmerij. V zadnjem času pa se je takšno pojmovanje spremenilo in tudi v naši občini je družbeni pravobranilec samoupravljanja posvetil več pozornosti tudi drugim zadevam. Tako je v preteklem letu obravnaval več primerov s področja varstva družbene lastnine, samoupravne organiziranosti, samoupravnih splošnih aktov in drugo.

Obsežno poročilo družbenega pravobranilca samoupravljanja je pred nedavnim obravnaval tudi komite občinske konference zveze komunistov. Komite je ocenil, da je poročilo izčrpno in tako pomembno, da bi ga morali na široko obravnavati delavci v združenem delu.

Iz poročila povzemamo, da je družbeni pravobranilec samoupravljanja obravnaval lani v občini Center 465 zadev. Prevladovale so sicer še vedno zadeve s področja delovnih razmerij, osebnih dohodkov in sklada skupne porabe (stanovanja); teh je bilo 241, med njimi 34 zadev s področja stanovanjske problematike. S področja kršitve družbene lastnine je bilo 100 zadev, medtem ko je bilo 33 zadev povezanih s samoupravno organiziranostjo. S področja samoupravnih splošnih aktov je bilo 91 primerov.

Na področju družbene lastnine so prevladovala kršitve v zvezi z združevanjem dela in sredstev, razporejanja dohodka in čistega dohodka, protizakonitim razpolaganjem z družbenimi sredstvi, planiranjem in podobno.

V naši občini imamo pretežno

no organizacije združenega dela s področja družbenih dejavnosti in s področja trgovine. Zato je razumljivo, da je največ primerov s teh dveh področij. Tako na primer družbeno ekonomski odnosi med uporabniki in izvajalci na področju družbenih dejavnosti ne ustrezajo v celoti zakonskim težnjam. Izvajalci in uporabniki bi namreč morali določiti osnove in merila za materialne stroške, amortizacijo, standarde in druge normative, s čimer bi omogočili delavcem v materialni proizvodnji nadzor nad razpolaganjem z delom svojega dohodka ter ugotavljanje obsega in kakovosti opravljenih storitev.

Tudi v odnosih med trgovino in proizvodnjo ni bistvene napredka. Odnosi med trgovino in proizvodnjo, tako na primer sporazumevanje o skupni politiki na področju proizvodnje in prometa, prevzemanje rizikov in skupnega poslovanja, osnove in merila za razporejanje skupnega prihodka, niso urejeni skladno z zakonom. Zaradi vsega tega so v preteklosti sklepali samoupravne sporazume o temeljnih plana, ki v bistvu niso

vsebovali nobenih materialnih obveznosti. Tako se je trgovina razvijala neodvisno od proizvodnje, proizvodne organizacije pa so postajale v odnosu do trgovine čedalje bolj neenakopravne.

S področij, ki zadevajo neposredne interese delavcev, kaže opozoriti na nekatere konflikte v zvezi s stanovanji. Pred letom 1980 so namreč delavci molče spremljali odločitve glede dodeljevanja tako imenovanih kadrovskih stanovanj. Zdaj pa so se razmere spremenile. Delavci odločno zahtevajo stroge kriterije za dodeljevanje kadrovskih stanovanj. Nikakor jim ni vseeno, kdo dobi kadrovska stanovanja in koliko je delovni organizaciji potreben. Pričakovati je, da se bo položaj na tem področju letos še bolj zaostрил.

Vrsta nepravilnosti je bila pri sodelovanju delovnih organizacij z zasebnimi obrtniki-kooperanti. Neurejeno je tudi področje tako imenovanih svobodnih poklicev. Gre predvsem za glasbenike, gledališke in filmske delavce, ki niso v rednem delovnem razmerju in opravljajo svoje delo na podlagi pogodb. Tem delavcem ni omogočeno, da bi odločili o dohodku, ki ga s svojim delom ustvarjajo v organizacijah združenega dela kulturnih dejavnosti.

Podobno področje je delovanje samoupravne delavske kontrole. Ugotovitve so vse prej kot vzpodbudne. Samoupravna delavska kontrola je marsikje onemogočena in zatrta. Tam, kjer še deluje, izvaja v glavnem naloge, ki jih ji zadajajo poslovodni organi. Niso redki primeri, ko jo uporabljajo za nadzor nad disciplino delavcev, nad izpolnjevanjem delovnega časa in podobno. Dogaja se celo, da organi samoupravne delavske kontrole odprejo delavcu mižo v njegovi odsotnosti. Velikokrat pa služijo poslovodnim organom za vsakovrstne manipulacije.

V razpravi so člani komiteja občinske konference ZK menili, da bi morali v prihodnje bolj poudariti preventivno vlogo družbenega pravobranilca samoupravljanja. Poročilo pa naj ne bi obravnavali samo ob koncu tekočega leta. Na voljo naj bi bilo za vsake tri mesece, da bi lahko vsi odgovorni pravočasno posredovali, če bi bilo potrebno.

SREČO JAN

N. I.

Skupščina SIS otroškega varstva

Na seji skupnosti, ki je bila dobro delegatsko zasedena, so med drugim sprejeli osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske in mestne skupnosti otroškega varstva. Skupnost bo ustanovljena v skladu z novim zakonom o družbenem varstvu otrok, predvidevajo pa, da bo predlog sporazuma pripravljen do konca junija. Uporabniki in izvajalci se bodo v skupnosti enakopravno sporazumevali o problemih, potrebah in ciljih otroškega varstva.

Delegati so sprejeli tudi predlog sporazuma o skupni strokovni službi občinske zdravstvene skupnosti, skupnosti socialnega skrbstva ter skupnosti otroškega in socialnega varstva. S tem sporazumom naj bi si omenjene skupnosti zagotovile skupno opravljanje administrativno tehničnih in drugih pomožnih del, kar bi poenostavilo njihovo delovanje.

Na seji so sprejeli gradivo skupnosti socialnega varstva in izvolili delegate za seje mestne in republiške skupnosti otroškega varstva ter samoupravne interesne skupnosti socialnega varstva občine Center.

IZVAJANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O NAČINU ZDRUŽEVANJA IN UPORABE SREDSTEV ZA FINANCIRANJE SKUPNIH INTERESOV IN POTREB V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Letos bo žakelj manjši ...

Krajevne skupnosti občine Ljubljana Center, delovni ljudje v TOZD in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter delovni ljudje, ki z osebnim delom in svojimi sredstvi samostojno opravljajo obrtne in druge gospodarske dejavnosti ter umetniško, kulturno in drugo svobodno dejavnost, so v letu 1976 sklenili samoupravni sporazum o načinu združevanja in uporabe sredstev namenjenih za financiranje skupnih interesov in potreb v krajevnih skupnostih. Njegovo bistvo je v tem, da bodo podpisniki namenili za združevanje sredstev po tem samoupravnem sporazumu 300 din letno na zaposlenega, sredstva pa bodo odvajali po prebivališču zaposlenih. Zbrana sredstva se delijo: 80% glede na število aktivnega prebivalstva za financiranje programov in načrtov razvoja KS in 20% za solidarnostno prelivanje sredstev.

Izvajanje tega samoupravnega sporazuma spremlja poseben odbor, ki ga sestavljajo delegati podpisnikov. Odbor se je sestel na svoji 11. seji, da bi razdelil solidarnostna sredstva za leto 1981 in da bi se seznanil s porabo

sredstev iz naslova združenega dela v lanskem letu.

V letu 1980 je bilo zbranih 1.451.060,85 dinarja za financiranje programov in planov razvoja, ki so bili razdeljeni po krajevnih skupnostih:

KS Ajdovščina	151.200,50 din
KS Gradišče	164.695,35 din
KS Kolodvor	151.780,95 din
KS Poljane	224.334,00 din
KS Prule	182.688,65 din
KS Stara Ljubljana	166.291,60 din
KS Stari Vodmat	166.726,90 din
KS Tabor	243.342,90 din
Skupaj:	1.451.060,85 din

Krajevne skupnosti so sredstva porabile za delo DPO, družbenih organizacij in društev, za delo komisij, za delovanje SLO in CZ ter za obnovo prostorov krajevne skupnosti. Ostanke sredstev ni bilo, razen v KS Kolodvor (88.000,00 din) in KS Stara Ljubljana (12.881,00 din).

»Novoplesk« pod normalno upravo

Ker so odpravljene vse nezakonitosti in motnje v samoupravljanju, zavoljo katerih je občinska skupščina lani, 23. julija, naložila ukrepe družbenega varstva Obrtno prodajni in nabavni zadrugi »Novoplesk«, je izvršni svet sklenil delegatom skupščine Centra predlagati, da prisilno upravo v »Novoplesku« odpravijo.

Izvršni svet je namreč sprejel poročilo, ki ga je pripravil prisilni direktor »Novopleska« Miloš Trampuž. Iz poročila je razvidno, da je začasni direktor v obrtni zadrugi odpravil vse ugotovljene nepravilnosti in zagotovil, da zadruga posluje v skladu s predpisi, s čimer so tudi izpolnjeni pogoji za njen vpis v sodni register, kot to določa obrtni zakon.

Zadruga je poslovno leto 1980 zaključila uspešno. V poslovni sklad je razporedila dobrih 849 tisoč dinarjev, za rezervni sklad pa 61,5 tisoč dinarjev od čistega dohodka. Pozitivno pa so pri »Novoplesku« zaključili tudi letošnje prvo trimesečje.

Sprejeli so tudi vse potrebne samoupravne akte, izvolili zadrugi svet in odbor delavske kontrole. V teku je tudi imenovanje razpisne komisije za razpis delovnega mesta novega direktorja in računovodje.

Pobudo za predčasno ukinitvev ukrepov družbenega varstva je dal zbor članov in delavcev zadruge, pozitivno pa je tudi mnenje družbenega pravobranilca samoupravljanja.

M. K.

Solidarnost delovnih ljudi in občanov se na razne načine utrjuje in konkretno izraža skozi vse leto.

V tednu solidarnosti od 1.–7. junija predvsem ocenjujemo uspešnost delovanja SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov na področju solidarnosti, vzajemnosti in socialističnega humanizma.

Solidarnost je segla v vse pore našega vsakodnevnega življenja, ne omejuje se zgolj na sosedsko pomoč, pomoč delavcem z nizkimi dohodki in številno družino, pomoč bolnim in nepremičnim, pomoč krajem, ki so jih prizadele naravne nesreče znotraj ožje in širše domovine, temveč je solidarnost naših občanov, njihova pomoč prisotna tudi ko gre za ljudi v stiski zunaj naših meja.

Teden solidarnosti od 1. 6. do 7. 6. 1981

Delovni ljudje in občani so v preteklem letu priskočili na pomoč ob poplavah v Sloveniji, zbirali sredstva za pomoč prizadetim ob potresu v Alžiriji in južni Italiji.

Rdeči križ je 28. maja 1981 organiziral zbiranje oblačil, obutve, posteljnine, šotorov in podobno. Zbrana je bilo za več kot 10.000 kg darovanega materiala. V osnovnih šolah so učenci zbirali igrače in podobno.

V tednu solidarnosti dajemo poseben poudarek varstvu invalidov v mednarodnem letu invalidov, kot ga je razglasila Generalna skupščina OZN za leto 1981 in dnevu krvodajalcev 4. julija.

Obeleževanje tedna solidarnosti naj nam bo spodbuda, da še pristneje razvijamo medsebojno solidarnost in humanost, skrb za človeka in predvsem človeka v stiski. Mednarodni in medrepubliški vidiki solidarnosti nas združujejo in poleg reševanja konkretnih težav prispevajo k boljši povezanosti, razumevanju in varnosti.

Pozivamo vse delovne ljudi in občane, da s še večjo zavzetostjo sodelujete v solidarnostnih akcijah, ki jih organizira RK in KO za nadaljnji razvoj socialistične solidarnosti pri OK SZDL, ter se vam hkrati zahvaljujemo za dosedanje sodelovanje v solidarnostnih akcijah.

KO ZA RAZVIJANJE IN UVELJAVLJANJE SOCIALISTIČNE SOLIDARNOSTI PRI OK SZDL LJ. CENTER

Solidarnostnih sredstev je bilo razdeljenih 420.000,00 din. Večji del te vsote so dobile krajevne skupnosti, ki so se preoblikovale, kot zagonaska sredstva za njihovo delovanje (vsaka po 80.000,00 din) ter KS Gradišče in KS Stari Vodmat po 50.000,00 din za ureditev prostorov krajevne skupnosti.

Odbor je ugotovil, da se je v letošnjem letu zbralo precej manj sredstev za financiranje planov in programov krajevnih skupnosti kot prejšnja leta.

Prav tako je odbor pozitivno ocenil prakso tistih krajevnih skupnosti, ki so si zagotovile ali obnovile potrebno opremo (mize, stole...) tako, da so jim delovne organizacije odstopile že rabljeno opremo trajno ali na posodo.

ODBOR ZA SPREMLJANJE IN IZVAJANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O NAČINU ZDRUŽEVANJA IN UPORABE SREDSTEV ZA FINANCIRANJE PLANOV IN PROGRAMOV KRAJEVNIH SKUPNOSTI